

בקוביה.^א

ד. סוּחרי שביעית – שעושים סחורה בפירות שביעית, ועוברים על הכתוב, "וְהִיְתָה שֵׁבֶת הָאָרֶץ לְכֶם לְאֶכְלָה" (ויקרא כ"ה ו'), "לְאֶכְלָה" ולא לסחורה.^ב

וארבעה אלו, אף שאינם גזלנים מהתורה, להיפסל לעדות מחמת הכתוב הפוסל את הגזלן, "אֵל תִּשֶׁת יָדְךָ עִם רָשָׁע לְהִלִּית עַד תִּמָּס" (שמות כ"ג א'), מכל מקום, מאחר שחשודים לעבור על דברי תורה בשביל ממון, חשודים להיות מעידים שקר בשביל ממון, ולכן פסלום חכמים לעדות.

עדות שכשרים לה

יש עדויות שהאשה והעבד אף על פי שהם פסולים מהתורה כשרים להן.

א. להעיד על מיתת אדם, כדי להתיר את אשתו להינשא.

ב. להעיד על סוטה שנטמאת בסתירתה, שלא תשתה את המים המרים. שהמקנה לאשתו ונסתרה, ואין עדות עם נטמאה בסתירתה, משקה אותה את המים לבדוקה, ואם אשה מעידה עליה שנטמאת, שוב אינה שותה.

ואמרו שכשם שאשה ועבד כשרים לעדויות אלו כך כשרים להן ארבעת הפסולים מדברי חכמים המנויים לעיל.^ג

במה מחללים את השבת בשביל עדות החודש

כבר נתבאר בדף כ"א, שמותר לחלל את השבת כדי לבוא להעיד לפני בי"ד על ראית הלבנה, לקדש את החודש בזמנו.^ד

ופירוטו ענין זה במשנתנו ואמרו. מי שראה את החדש בליל שבת, ואינו יכול להלך

^א ולמאן דאמר [פריחי יונים היינו] ארא, [שמלמד יונים להביא יונים של אחרים], אין בהן גזל אלא מפני דרכי שלום בעלמא. [תוס'].

^ב מיירי שביעית בזמן הזה, ורבי היא ... א"נ בסחורה דרבנן, כי ההיא דזה בורר, גבי ממצאי מעות לעניים, ואזלי עניים ואספו ומייתי, שאין זו סחורה גמורה, דאזלי בשליחותיהו. [] והא דמשמע בפרק לולב הגזול, דמותר למכור פירות שביעית לעם הארץ ... ויש לומר בדבר המלקט על מנת לאכול, והותר, מותר למכור ... ואפשר דלוקח על מנת לאכול לא חשיב סחורה, אלא אם כן לוקח בזול על מנת למכור ביוקר ... [תוס'].

^ג ודוקא גזלן דדבריהם, אבל גזלן דאורייתא, דחציף לעבור בפרהסיא, לא הכשירו חכמים לעדות אשה, ואף על פי שהכשירו את העבד ואת האשה, דפסולי דאורייתא. [רש"י].

^ד ולא רק הבא להעיד על ראית הלבנה, אלא אף עדים המעידים עליו שהוא כשר ... מחללין את השבת לעדותם, שהרי נצרים הם לעדות החודש, כדמוכח בריש פרק שני, שהלך רבי נהוראי אצל העד באושא בשבת, להעיד עליו. [ע"פ תוס'].